

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพระราชบัญญัติกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
การทะเบียนคนต่างด้าว  
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
ในพระปรมาภิไธย  
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช  
รังสิต กรมพระชัยนาทนเรนทร  
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์  
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓  
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว  
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้  
ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ.  
๒๕๕๓”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศ  
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พุทธศักราช ๒๔๗๕  
พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๑ พระราชบัญญัติการทะเบียน  
คนต่างด้าว (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๑ และพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๔)  
พุทธศักราช ๒๔๘๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้  
“คนต่างด้าว” หมายความว่า คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ  
“ใบสำคัญประจำตัว” หมายความว่า หนังสือประจำตัวของคนต่างด้าว ซึ่งนาย  
ทะเบียนได้ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้  
“นายทะเบียน” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตาม  
พระราชบัญญัตินี้  
“เจ้าบ้าน” หมายความว่า บุคคลซึ่งครอบครองบ้านในฐานะเป็นเจ้าของ ผู้เช่า หรือ  
ในฐานะอย่างอื่นใดก็ตาม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในกรณีที่เจ้าบ้านไม่อยู่ควบคุมบ้านเอง แต่ได้มอบหมายให้บุคคลใดควบคุมอยู่ในระหว่างที่ควบคุมอยู่นั้นให้ถือว่าผู้ควบคุมเท่านั้นเป็นเจ้าบ้าน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ คนต่างด้าวที่มีอายุตั้งแต่สิบสองปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่อยู่ในราชอาณาจักรต้องมีใบสำคัญประจำตัว

มาตรา ๖ การขอใบสำคัญประจำตัวให้ทำเป็นเรื่องราวพร้อมด้วยรูปถ่ายสามรูยี่น ต่อนายทะเบียนในท้องที่ที่คนต่างด้าวนั้นมีภูมิลำเนา ตามแบบพิมพ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗ คนต่างด้าวที่มีอายุสิบสองปีบริบูรณ์ หรือคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองแล้ว ให้ไปขอใบสำคัญประจำตัวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีอายุสิบสองปีบริบูรณ์ หรือวันที่ได้รับอนุญาตให้เป็นคนเข้าเมือง แล้วแต่กรณี เฉพาะในกรณีหลังให้แจ้งด้วยว่าได้นำคนต่างด้าวอายุต่ำกว่าสิบสองปีมาด้วยกี่คน ถ้ามี เพื่อนายทะเบียนจะได้จดลงไว้ในใบสำคัญประจำตัว

มาตรา ๘ คนสัญชาติไทยผู้เสียไปซึ่งสัญชาติไทยไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ไปขอใบสำคัญประจำตัวจากนายทะเบียนในท้องที่ที่ตนอยู่ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ว่าตนได้เสียไปซึ่งสัญชาติไทย

มาตรา ๙ เมื่อนายทะเบียนได้ตรวจเรื่องราวขอใบสำคัญประจำตัวเห็นเป็นการถูกต้องแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบสำคัญประจำตัวให้

ใบสำคัญประจำตัวให้มีลักษณะ ขนาด และรายการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งอย่างน้อยให้มีรายการแสดงชื่อ วันเดือนปีเกิด อาชีพ สัญชาติ และที่อยู่ พร้อมด้วยรูปถ่ายของคนต่างด้าวนั้น และลงลายมือชื่อนายทะเบียนไว้ด้วย

มาตรา ๑๐ ใบสำคัญประจำตัวนั้น ให้มีกำหนดอายุดังนี้

- ๑. ชนิดที่หนึ่ง หนึ่งปี
- ๒. ชนิดที่สอง ห้าปี

ทั้งนี้ นับแต่วันออกใบสำคัญประจำตัวให้ ในการขอใบสำคัญประจำตัว ผู้ขอจะขอรับใบสำคัญประจำตัวชนิดหนึ่งชนิดใดก็ได้

มาตรา ๑๑ ในการออกใบสำคัญประจำตัวหรือการต่ออายุใบสำคัญประจำตัว ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราซึ่งกำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินปีละสี่ร้อยบาท

๒ มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕

ในการออกใบแทนใบสำคัญประจำตัวในกรณีใบสำคัญประจำตัวชำรุดหรือสูญหาย ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราซึ่งกำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินสองร้อยบาท

มาตรา ๑๒<sup>๓</sup> คนต่างด้าวคนใดย้ายภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ ให้นำใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวไปแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เดิม เพื่อจดข้อความลงในใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้ที่ตนจะย้ายไป และให้แจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่เข้าไปอยู่ในใหม่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่วันไปถึง แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าสามสิบวันนับแต่วันแจ้งย้ายไป

ในกรณีที่คนต่างด้าวออกนอกเขตจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ไปชั่วคราวเกินเจ็ดวัน ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนเข้าไปอยู่ชั่วคราวภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่วันที่ไปถึง การแจ้งในกรณีนี้จะไปแจ้งด้วยตนเองหรือแจ้งเป็นหนังสือตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

ในกรณีที่คนต่างด้าวตาย ให้เจ้าบ้านแห่งบ้านที่คนต่างด้าวนั้นตายแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่คนต่างด้าวนั้นตาย ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาตาย

มาตรา ๑๓ ใบสำคัญประจำตัวของผู้ใดหมดอายุหรือชำรุดในส่วนสำคัญหรือสูญหาย ให้แจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่หมดอายุหรือทราบว่าจะชำรุดหรือสูญหาย เพื่อขอต่ออายุหรือขอใบแทนใบสำคัญประจำตัวใหม่ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔ ผู้มีใบสำคัญประจำตัว ถ้าได้มีการเปลี่ยนแปลงสัญชาติ หรือเปลี่ยนอาชีพ ชื่อตัว ชื่อรอง หรือชื่อสกุล ให้นำใบสำคัญประจำตัวแจ้งต่อนายทะเบียนที่ตนมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ภายในเจ็ดวัน นับแต่วันเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้น แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕ ผู้ใดเป็นผู้อุปถัมภ์คนต่างด้าวซึ่งเป็นคนไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้ปกครองหรือผู้แทนโดยชอบธรรมของคนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้เยาว์ที่มีอายุต่ำกว่าสิบหกปีบริบูรณ์ ผู้นั้นมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามความในพระราชบัญญัตินี้เพื่อคนต่างด้าวนั้น

มาตรา ๑๖ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าว ดังต่อไปนี้

๑. ผู้เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างในรัฐบาลไทย โดยมีหนังสือสัญญาต่อกันตลอดเวลาที่หนังสือสัญญานั้นมีผลบังคับ
  ๒. ผู้ซึ่งรัฐบาลต่างประเทศได้แจ้งแก่รัฐบาลว่า เข้ามาในราชการ และครอบครัวของบุคคลที่กล่าวนี้ ตลอดเวลาที่ผู้นั้นอยู่เพื่อปฏิบัติราชการ
  ๓. ผู้ถือเอกสารเดินทางซึ่งออกให้โดยองค์การสหประชาชาติและเอกสารนั้นยังสมบูรณ์อยู่
  ๔. บุคคลที่ไม่นับเป็นคนเข้าเมืองตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- คนต่างด้าวซึ่งได้รับความยกเว้นดังกล่าวข้างต้น ถ้าประสงค์จะขอรับใบสำคัญประจำตัว ก็ให้ส่งรูปถ่ายของตนต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนออกใบสำคัญประจำตัวให้ ใน

<sup>๓</sup> มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

กรณีเช่นว่านี้คนต่างด้าวนั้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้  
ในส่วนที่ว่าด้วยใบสำคัญประจำตัว

มาตรา ๑๗ คนต่างด้าวซึ่งต้องมีใบสำคัญประจำตัว ต้องมีใบสำคัญประจำตัวติดตัว  
หรือเก็บไว้ในลักษณะซึ่งจะแสดงต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้เสมอในเมื่อพนักงานฝ่าย  
ปกครองหรือตำรวจเรียกร้องให้แสดง

มาตรา ๑๘ ใบสำคัญประจำตัวของผู้ต้องเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรตาม  
กฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ หรือของผู้ที่ต้องถูกส่งกลับตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือของผู้  
ออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ออกไปชั่วคราวโดยได้รับอนุญาตให้กลับนั้น ให้เป็นอันเพิกถอนและ  
ให้คนต่างด้าวนั้นส่งใบสำคัญประจำตัวคืนนายทะเบียน

ใบสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าวที่ตาย ให้ผู้ครอบครองหรือผู้พบส่งคืนนาย  
ทะเบียน

มาตรา ๑๙ ในเขตหรือกรณีใด ซึ่งรัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรที่จะผ่อนผันหรือ  
ยกเว้นค่าธรรมเนียม หรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะผ่อนผันหรือ  
ยกเว้นได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีพิเศษเฉพาะรายบุคคล รัฐมนตรีจะผ่อนผันหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม หรือ  
การปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ตามแต่จะเห็นสมควร

มาตรา ๒๐<sup>๕</sup> ผู้ใดไม่มีใบสำคัญประจำตัวตามความในมาตรา ๕ หรือไม่ต่ออายุ  
ใบสำคัญประจำตัวที่หมดอายุแล้วตามความในมาตรา ๑๓ หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามควมในมาตรา ๗  
มีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นรายปี ปีละไม่เกินห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติดังกล่าวแล้ว  
เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

มาตรา ๒๑<sup>๕</sup> ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามความในมาตรา ๘ มีความผิดต้องระวางโทษ  
ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๒๒<sup>๖</sup> ผู้ใดละเลยไม่ขอใบแทนใบสำคัญประจำตัวที่ชำรุดหรือสูญหายตาม  
ความในมาตรา ๑๓ หรือไม่ปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ มี  
ความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

<sup>๕</sup> มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕

<sup>๕</sup> มาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕

<sup>๖</sup> มาตรา ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕

มาตรา ๒๓ ผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อคนต่างด้าวตามความ  
ในมาตรา ๑๕ และผู้นั้นละเลยไม่ปฏิบัติ มีความผิดต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐ หรือ  
มาตรา ๒๒ แล้วแต่กรณี

ผู้ไร้ความสามารถหรือผู้เยาว์ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบหกปีบริบูรณ์ ไม่ต้องรับอาญาใน  
ความผิดต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะในกรณีที่มีผู้อนุบาลหรือผู้ปกครอง หรือผู้แทนโดยชอบ  
ธรรม

มาตรา ๒๔ ใบสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าวที่มีอยู่แล้วก่อนวันใช้บังคับแห่ง  
พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ต่อไปจนหมดอายุของใบสำคัญประจำตัวนั้น

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้  
และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้  
กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ  
จอมพล ป. พิบูลสงคราม  
นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓

ใบสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าวซึ่งมีอยู่แล้วก่อนวันใช้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ต่อไปจนหมดอายุใบสำคัญประจำตัวนั้น เว้นแต่ผู้ใดถือใบสำคัญประจำตัวชนิดที่ ๒ ตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้นั้นต้องนำเงินค่าธรรมเนียมไปชำระเพิ่มเติมให้ครบจำนวนสำหรับระยะปีต่อไปที่ยังเหลืออยู่ภายหลังจากวันใช้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้นำความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาใช้บังคับแก่กรณีดังกล่าวนี้

มาตรา ๘ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หากกำหนดโทษปรับอย่างเดียว ให้อธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทนมีอำนาจสั่งเปรียบเทียบได้

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่คนต่างด้าวไม่สนใจในเรื่องแจ้งย้ายต่อนายทะเบียนคนต่างด้าวตามที่กฎหมายได้ระบุไว้ เป็นเหตุให้การควบคุมไม่รัดกุมและได้ผลเพียงพอตามความมุ่งหมายของทางราชการ ในระยะเวลาที่กฎหมายเดิมได้บัญญัติไว้ให้แจ้งย้ายภายในกำหนด ๗ วันนั้น เห็นว่าเป็นระยะห่างเกินไปกว่าที่จะติดตามตัวได้ทันทั่วทั้งที่เมื่อจำเป็น จึงให้กำหนดแจ้งย้ายหรือแจ้งให้ทราบภายในกำหนด ๔๘ ชั่วโมง นับแต่วันไปถึงท้องที่ใหม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๙/ตอนที่ ๗/หน้า ๖๑/๒๕ มกราคม ๒๕๕๕

๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑/ตอนที่ ๖๔/หน้า ๑๔๙๖/๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๗

